

Balayar SADIQ

ÖZÜMƏ MƏKTUBLAR

sonet çətləngi

– I –

Keçdi alın yazın dərd köynəyindən,
Bələndi sükuta ömür çölləri.
Tale ağacından fələk uçurtdu -
Bu gün ümid adlı göyərçinləri.

Matəm bayrağıtək qara gecələr,
Asılıb bəxtinin divarlarından.
Bəlkə Tanrının da xəbəri yoxdur,
Bu təzə, bu nübar ağrılarından.

Yol gedir min bəla, xətər içində,
Hara aparırsan qan-tər içində, -
Bu ki, ömür deyil, bir qara daşdı.

Tənhalıq yolunda "kimsən, ay adam",
Sonuncu ümid də yığıldı atdan,
Əzab selə döndü, ağrılar daşdı.

– II –

Əzab selə döndü, ağrılar daşdı,
Tənhalıq yelkəni üzdü ömürdə.
Hönkürə-hönkürə sonuncu arzu,
Donmuş əllərini üzdü ömürdən.

Duyğular hiçqırdı varaqlar üstə,
Misra yollarında qələm yoruldu.
Son haray əlini çırpdı dizinə,
Sonuncu nəğmənin gözləri doldu.

Yaxın uzaq oldu, uzaqlar yaxın,
Gözü aydın olsun qara torpağın,
Köksü ömürlərin son güman yerin.

Göz yaş qoxuyur bütün gileylər,
Ömrü qarış-qarış ziyarət eylər,
Son ağrı-ölümün gündoğan yerin.

– III –

Son ağrı-ölümün gündoğan yerin,
Sonun əvəlidir, əvvəlin sonu.
Üzünə üzünü qoyduğün torpaq,
Sənə piçildayar kim olduğunu.

Əzab cıyırları, zülüm yolları,
Həmişə bir əlçim səbrdən keçir.
Bütün olacaqlar, bütün olanlar,
Nə yaxşı, bir qarış qəbirdən keçir.

Daha göz yaşları gərəyin deyil,
Taleyinə düşən qismətə eyil,
Ölüm də Tanrının bir naxışdı.

Gözləri kor olub, sözləri görür,
Divara hörülmür, divarlar hörür,
Son nəfəs - dünyanın əhləd daşdı.

– IV –

Son nəfəs-dünyanın əhləd daşdı,
Daşdı daşığından daşığıdmı daş.
Məni bəndə doğub, bəndə böyütdü,
Bəndənin vurduğu bəndəyəm, qardaş.

Bir vergül düşübdü alın yazımdan,
Bir ömür bir sətri oxuyammadım.
Gör neçə illərdir bu ömür üstə,
Qara bayraq kimi yellənin adım.

Son söz - son harayım, son həyacanım.
Bir şam işığında qurtaraq, canım,
Sən bu tilsimdən, mən bu ovsundam.

Yol üstünə gəlir, bu yoldan çəkil,
Bir qarış torpağın gözü yol çəkir,
Nə durub baxırsan dərd quyusundan.

– V –

Nə durub baxırsan dərd quyusundan,
Götür satır-satır ömrünün oxu.
Tale qarışığıdı, bəxt qınağıdı,
Sətirlər içində sözün yoxluğu.

Dil töküb yalvarma bəxt qapısında,
Daha bu taleyə ögeysin, yadsan.
Büküb qoy həsrəti gözlərin altıda,
Bir az göz yaşının tamamı dadsın.

Təslim bayrağıdır bəyaz tellərin,
Üstünü qar basıb daha illərin,
Üşüyür bu ömrün ocağı, odu.

Hər sözün içində bir ulu sirr var,
Ömür məktubunda birçə sətir var,
Kəsilməmiş kəndirin - getdiyən yoldu.

– VI –

Kəsilməmiş kəndirin - getdiyən yoldur,
Yol kimi qırılmış kəndiri ağla.
Ağrı sularında qərq oldu ömür,
Umid bayrağını endirib, ağla.

Dilimin ucundan yıxıldı bu söz,
Dilimin ucunda gəynəyi qaldı.
Bəxt də sinəsindən gəldi gülübə,
Əlimdə bir qanlı köynəyi qaldı.

Bax, fələyin daşı necə ağırdı.
Bir ömürün fəryadı, qərib ahıdı -
Sözün yaxasına sancılan ağrı.

Mənanı misradan ilmə-ilmə çək,
Bir kimsə yol bilib ordan keçəcəək -
Aç alınmadan keçən o lal cığırı.

– VII –

Aç alınmadan keçən o lal cığırı,
Geyib ayağına dolaş bu ömrü.
Nə qədər gəlməyib acəl dumanı,
Vaxtdır, misra-misra gəl, aş bu ömrü.

Taleyin tənhalıq yolu başlayır,
Bu səbri, dözümlü atayından tök.
Ömürlük ibadət edənlər kimi,
Özün öz içində özünə diz çök.

Fələk başlayıbdı əkin-biçinə,
İllər damcı-damcı yağdı içinə,
Bu ömür bədəsi beləcə doldu.

Daha arzulara salma mehrini,
Saxla ürəyində sözün səhrini.
Bəlkə bir ümidə bələdçi oldu.

- VIII -

Bəlkə bir ümidə bələdçi oldu,
Bu ağrı köynəklə sonuncu misra.
Bu keçib getdiyin ömür-gün deyil,-
Yovşanlar ulayan səhradı, səhra.

Doğma balan kimi oxşa bu dərdi,
Ağrılar içində çabala, qıvrıl.
Kimsəsiz qapıdı taleyin indi,
Adın bu qapıda pahlı bir qfıl.

Bəxtini az axtar, daha az ara,
Dən gəzən sərəç tək qonub yollara,
Sənin ləpirlərin, sənin izlərin.

Bu dərdi qarşıla, bu dərdi ötür,
Arzu dəsmalını qəlbindən götür,
Sil göz yaşlarını qəmli sözlərin.

- IX -

Sil göz yaşlarını qəmli sözlərin,
Dolaş misra-misra dərd küçəsini.
Fələk yük eyləyir bir qarışqaya,
Yüz illik bir ömrün düşüncəsini.

Kimdir unudulan, kimdir unudan,
Açıqdır qəpisi unuqtanlığın.
Səbr daxmasının küncündə otur,
Özünə uzaq ol, sözlünə yaxın.

Kim səni çağırır kimin səsiylə,
Dolubdur tənhalıq kişnərtisiylə,
Ömrün dərləli, ömrün düzləri.

Səbr ağrı çəkir, dözümlə tövsüyür,
Ora baxmaq olmur, baxış üşüyür,-
Kədər güzgüsünü indi gözlərin.

- X -

Kədər güzgüsünü indi gözlərin,
O güzgüyə baxan gözlər ağlayır.
Ömür kitabının hər cümləsində,
Fikirlər hıçqırır, sözlər ağlayır.

Kədər o ağrılı baxışlarını,
Bayram libasitək əyninə geyir.
Köksündən yaralı bir əsgər kimi,
Ümid dizin-dizin sürünüb gedir.

Axır duyğuların günahsız qanı,
Bu ömür bir canın qara zindanı,-
Arzulər, ümidlər qarıyır - orda.

Bu nida bir səsin qara üzüdür,
Tələ dərd əynası, qəm güzgüsüdür,-
Ölüm saçlarını darayır - orda.

- XI -

Ölüm saçlarını darayır - orda,
O yerin ünvanı tanışıdır, canım.
Qüdrətin çatırsa mənralarımı,
Ölümün dilində danışıdır, canım.

Göz yaşları içində üzür duyğular,
Ürəyi bir misra kiritməklə olmur.
Ümidlər əriyir günəy qantək,
Ömrü sel basıldı, yerimək olmur.

Bu ömür boşalır köhnə yurd kimi,
Uzaqda ulayır acaq qurd kimi,
Yiyəsiz at kimi kişnəyir yollar.

Dənışmə, üşüyür ümid səsinəndən,
Bir bax öz ömrünün pancərəsindən,
Tələ çöllərinə qar ələnilir, qar...

- XII -

Tələ çöllərinə qar ələnilir, qar,
Ümidlər dən gəzən sərəç kimidir.
Ömründən asılımsız gəcdən soruş,
Bu əzab qoxulu gecə kimindir.

Kimin ümidinə qoyub gedirsən,
Bu kövrək arzunu, körpə diləyi.
Daha dilin üstə söz çiçəkləmir,
Əsir dodağında xəzən küləyi.

Bir yol əl eyləyir baxışlarında,
Üzüb gedəmmədi göz yaşlarında,-
Çevrildi bu qayıq, sındı bu avar.

Sonuncu ağrıya yüklənib köçün:
Bu son harayımı basdırmaq üçün,-
Ömrün o başında bir qarış yer var.

- XIII -

Ömrün o başında bir qarış yer var,
Gəl orda binə qur, imarət eylə.
Orda bir parça daş göyə sancılıb,
Gəl sancıl o daşa, qiyamət eylə.

Yığıldı bu ömrün ayağı altından,
İllər naxış-naxış xalılar kimi.

Gəl özün-özünə danış bu ömrü,
Alması düşməyən nağıllar kimi.

Daha ümid olub bir əlçim yalan,
İndi o əlçatmaz illərə boylan,-
Gör səni kim gəzir, arayır - orda.

Son sözün içində göyərdi bu səs
Daha heç bir ocaq onu isitməz,
Üşüyür bir daşın harayı - orda.

– XIV –

Üşüyür bir daşın harayı - orda-
Orda alov-alov kişnəyir sükut.
Açılır qapısı qara torpağın -
Özünü özünə orda çıraq tut.

Hələ yaşanmamış neçə illərin,
Külünü başına tökərsən orda.
Vallah, səndən başqa görən tapılmaz,
Ağamı, yoxsa ki, nökərsən orda.

Qoy fələk bu sətri söz-söz oxusun,
Gey təzə qəbrini mübarək olsun.
Bu nimdaş ömrünü soyun əynindən.

Bax, bu da son gediş, bu da son səfər,
Daha indən belə dərdin bəxtəvər,
Keçdi alın yazın dərd köynəyindən.

– XV –

Keçdi alın yazın dərd köynəyindən,
Əzab selə döndü, ağrılar daşdı,
Son ağrı - ölümün gündoğan yeri,
Son nəfəs - dünyanın əhləd daşdı.

Nə durub baxırsan dərd quyusundan,
Kəsilməmiş kəndirin - getdiyin yoldu.
Aç alından keçən o lal çığırı,
Bəlkə bir ümidə bələdçi oldu.

Sil göz yaşlarını qəmli sözlərin,
Kədər güzgüsüdü indi gözlərin,-
Ölüm saçlarını darayır orda.

Tale çöllərinə qar ələdir, qar...
Ömrün o başında bir qarış yer var -
Üşüyür bir daşın harayı orda.

